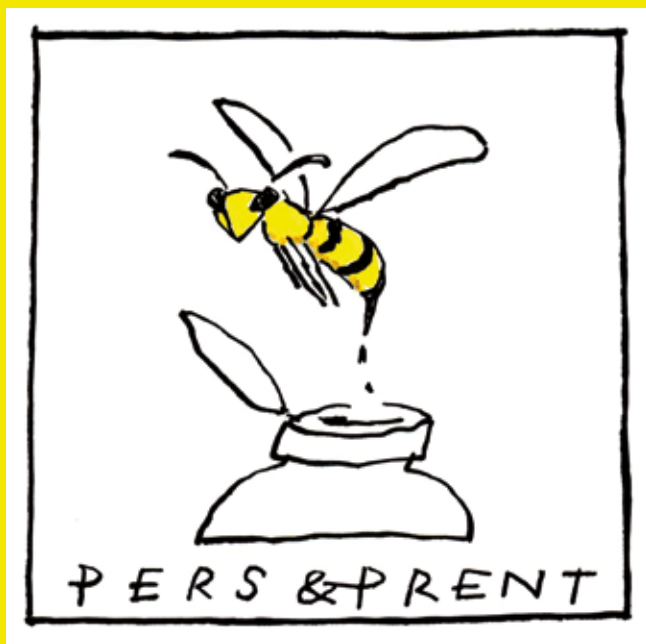


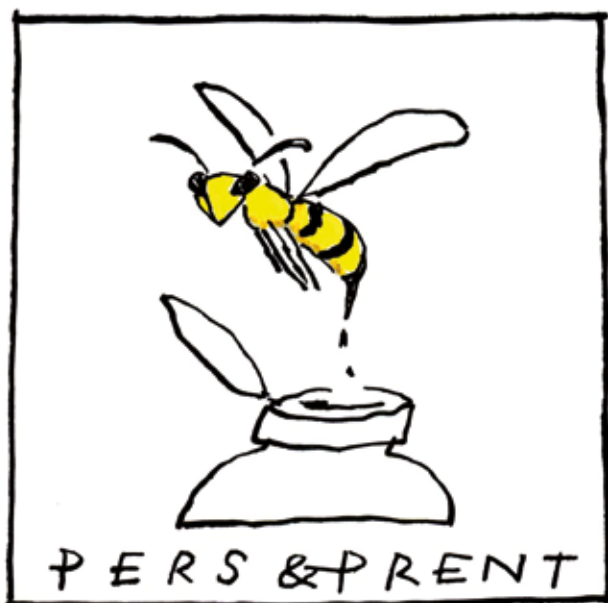
DE 100 BESTE CARTOONS

INKTSPOTPRIJS 2018



DE 100 BESTE CARTOONS

INKTSPOTPRIJS 2018



VOORWOORD

JE HEBT GEEN CARTOONWEDSTRIJD rond de profeet Mohammed nodig om te zien dat de politieke tekening in het brandpunt van de belangstelling staat. Ook afgelopen jaar was de oogst aan spotprenten, cartoons en politieke tekeningen weer rijk. Met als verheugend feit dat de beoefenaars van dit mooie genre zich lijken uit te breiden. Onder de inzenders van dit jaar troffen wij 16 nieuwkomers aan, en dat is alleen maar winst. In totaal deden dit jaar 56 tekenaars mee, zij stuurden bij elkaar 265 werken in. Het bestuur van Pers & Prent selecteerde hieruit eerst de 100 beste tekeningen. Vervolgens was het aan de jury om al die appels en peren tegen elkaar af te wegen om uiteindelijk een evidente winnaar uit de mand te kiezen. Die jury bestond uit voorzitter Xander van der Wulp (politiek verslaggever NOS-Journaal), Gijs van de Westelaken (filmproducent, onder meer van films van Theo van Gogh) en Sigrid van Essel (beeldend kunstenaar). Hun bevindingen kunt u nalezen in het juryrapport, te vinden op de website van stichting Pers & Prent (www.persenprent.nl).

DIE 100 BESTE, die ook in de vorm van een expositie door het land reizen, vindt u terug in dit bescheiden, digitale boekje. Anders dan voorheen verschijnt dit overzicht niet meer in boekvorm – de verhouding tussen kosten en verkoop liep te ver uiteen. Deze digitale vorm biedt volgens het bestuur van Pers & Prent bovendien meerdere voordelen: ten eerste komt het werk van de tekenaars beter tot zijn recht op een beeldscherm dan op papier. De kleuren zijn helderder (en vaak werkelijkheidsgetrouwer), het formaat is rianter dan de krappe kolommen van papier. Minstens zo belangrijk is dat de digitale publicatie zich veel beter leent voor verspreiding, waardoor veel meer ogen kunnen profiteren van die rijke oogst aan politieke tekeningen.

EEN VAN DE AARDIGE BIJKOMSTIGHEDEN van de Inktspotprijs is dat het geheel van de inzendingen zich niet alleen laat bekijken als

staalkaart van het talent, maar ook als een jaaroverzicht van het (wereld)nieuws. Soms noopt dat tot relativeren, wanneer kwesties die toch echt even ons polderachtige universum leken te bewegen, toch al weer zo ver weg, en uiteindelijk tamelijk futiel, bleken. Voor de tekenaar maakt dat niet uit: ook het genderneutrale toilet of een briesje in een glas Haags water kan leiden tot onvergetelijk werk. De beste prenten gaan langer mee dan hun aanleiding. Maar natuurlijk domineren in zo'n jaaroverzicht de grote zaken uit het nieuws. Het kon dan ook geen verrassing zijn dat Donald Trump ook dit jaar de tekenaars weer volop inspireerde. Kim Jong-un, Theresa May, Vladimir Poetin, Mark Rutte – allen schitteren zij weer in de eregalerij van het politieke tekenwerk. Waar zij, dankzij de hogere krachten van hun herscheppers, steevast een lach opwekken bij de toeschouwer. Glimlach of grimlach, dat is aan de kijker.

DE WINNAAR VAN DIT JAAR is een bijtend beeld, dat stemt tot denken en discussie. Een terechte winnaar.

Het is dat talent en die onmisbare kracht van commentaar en satire, die wij jaarlijks bekronen met de Inktspotprijs. Die laat zien dat de politieke tekening een stevige pijler in het debat is, misschien wel meer dan ooit. Een goede tekenaar kan werelden beroeren, in beweging brengen en soms ook schokken of zelfs tot (terreur)-daden brengen. Dat laatste is afschuwelijk en misselijkmakend, maar onderstreept tegelijk het belang van dit genre. De politieke tekening hoort tot het fundament in de democratie. Die laat zich niet zo- maar uitgummen; de cultuur van de politieke prent is springlevend. Hier ziet u dan ook alleen maar winnaars.

WIJ DANKEN DE JURY voor hun zware taak. En natuurlijk de tekenaars voor hun geweldige werk.

SASKIA VAN LOENEN & JEAN-PIERRE GEELLEN

Voorzitter resp. bestuurder stichting Pers & Prent



1 JUNI 2017 **TOM JANSSEN** TRUMP EN KLIMAATVERDRAG
Trump zegt het klimaatverdrag van Parijs op. *Eindhovens Dagblad*



1 JUNI 2017 **AAARGH...** PARIS CLIMATE AGREEMENT
President Trump trekt zich terug uit het Klimaatakkoord van Parijs, hoewel ongeveer iedereen het erover eens is dat er dringend actie ondernomen moet worden om het klimaat te redden.
Metro België, TeVe-Blad



10 JUNI 2017 **JOS COLLIGNON** ARE YOU ALL RIGHT MRS. MAY
Met het uitschrijven van verkiezingen kon de Britse premier haar positie, tegen de verwachting in, niet versterken. *de Volkskrant*

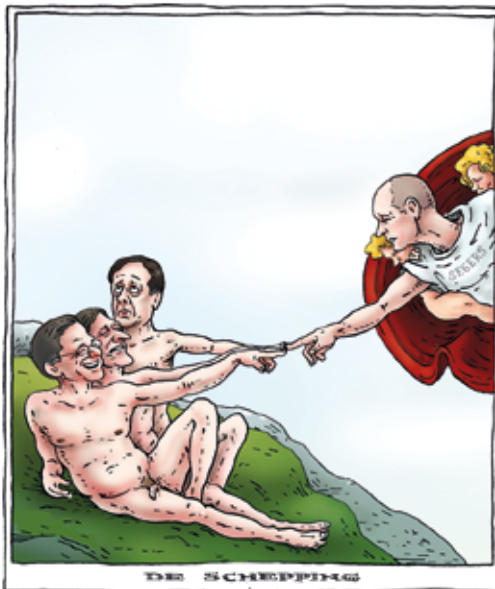


10 JUNI 2017
SIEGFRIED WOLDHEK
THERESA MAY
David Cameron gokte een klein jaar geleden met zijn Brexit-referendum en verloor. Theresa May herhaalde deze fout door nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Ze beloofde stabiliteit, maar produceerde chaos. *NRC*



21 JUNI 2017 **BAS PALSROK** LAND OF THE FREE

Het nieuws over en het onderzoek van Mueller naar mogelijke samenwerking van het Trump-campagneteam met het Rusland van Poetin doet het ergste vermoeden voor een land dat zich graag vrij noemt.
[Twitter.com/baspalsrok](https://twitter.com/baspalsrok)



23 JUNI 2017
JOEP BERTRAMS
 DE SCHEPPING
 De ChristenUnie
 maakt de formatie
 mogelijk.
 De Limburger

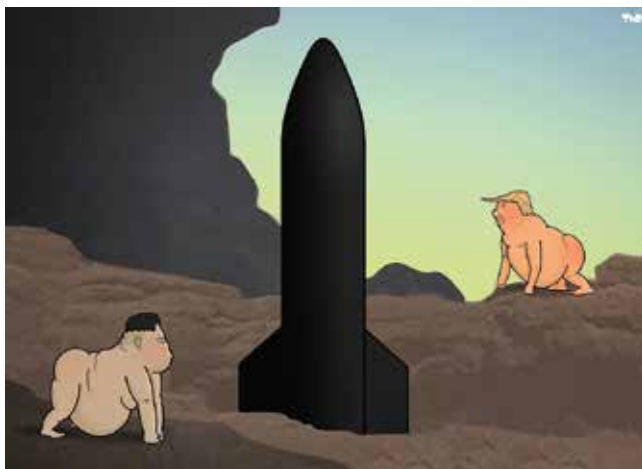




1 JULI 2017 **MIRJAM VISSERS**
CAROLA SCHOUTEN
ENIGE VROUW BIJ FORMATIE
Uitgerekend de conservatieve ChristenUnie geeft een vrouw de hoofdrol in mannenbolwerk Den Haag. Carola Schouten is de enige vrouw aan de formatietafel, en bepaald geen excuustruus. *Het Financieele Dagblad*



21 JULI 2017 **AREND VAN DAM** KIM JONG-UN ALS KERNBOM
In een versneld tempo doet Noord-Korea een serie proeven met kernbommen en kernraketten. *CW (Christelijk Weekblad)*



9 AUGUSTUS 2017 **TJEERD ROYAARDS** KIM JONG-UN EN DONALD TRUMP
 De wereld kijkt gespannen naar twee onvoorspelbare machthebbers met een nucleair arsenaal. *The Nation*



19 AUGUSTUS 2017
PETER DE WIT
 ARABISCHE MAN
 Integreren is a bitch.
de Volkskrant

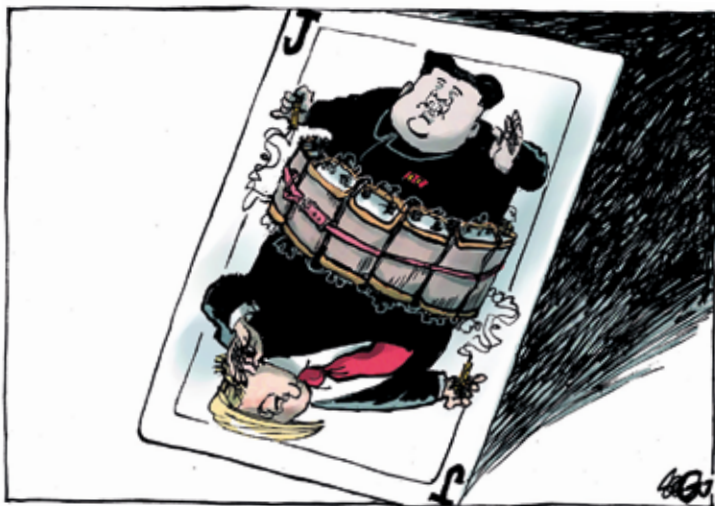
NOORD-KOREA



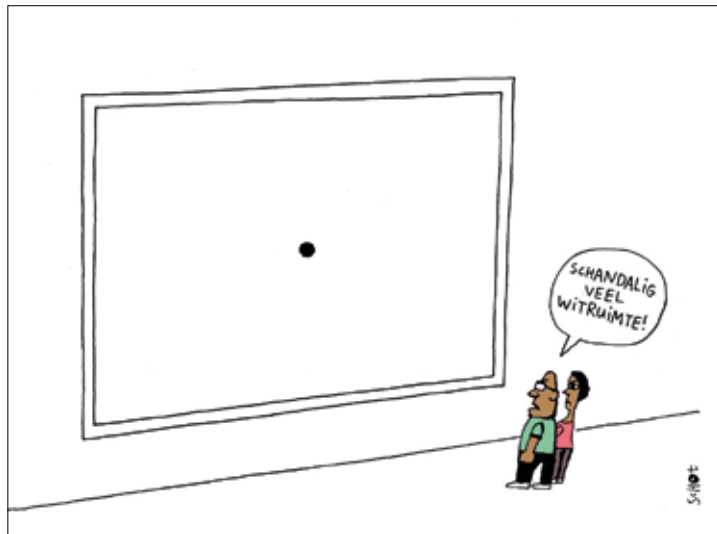
30 AUGUSTUS 2017
PAUL KUSTERS
NOORD-KOREA
Kernbewapening
Noord-Korea.
*AD en regionale
dagbladen*



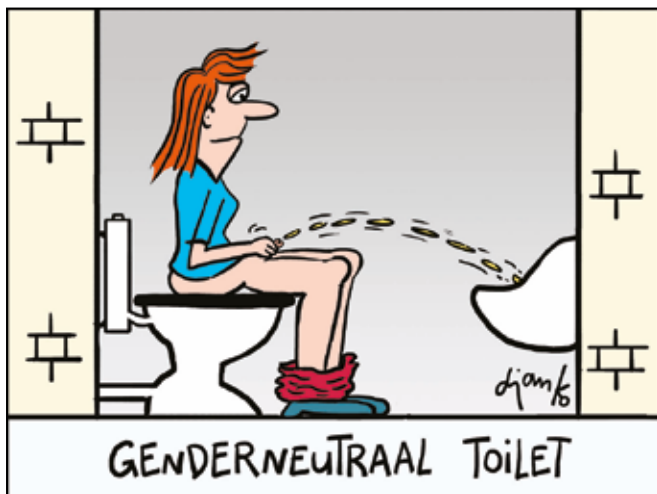
1 SEPTEMBER 2017
AREND VAN DAM
TRUMP EN DE
KU-KLUX-KLAN
Donald Trump
neemt racistische
maatregelen
en spreekt zich
positief uit over
de Ku-Klux-Klan.
Tribune



5 SEPTEMBER 2017 **JOS COLLIGNON** JOKERS
Twee Jokers op het wereldtoneel. *de Volkskrant*



11 SEPTEMBER 2017 **SCHOT** WITTE DE WITH
Identiteitspolitiek in de kunst, kritiek vanwege koloniaal verleden.
de Volkskrant



15 SEPTEMBER 2017 **DJANKO** GENDERNEUTRAAL
De acceptatie van genderneutraliteit is volop in het nieuws. Zone5300



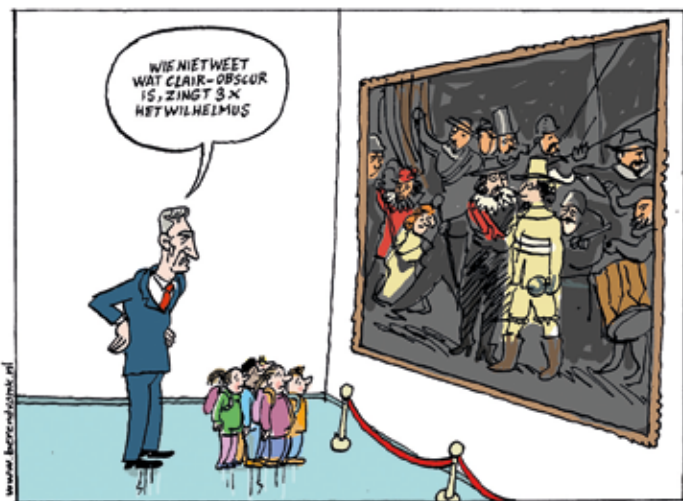
16 SEPTEMBER 2017 **MARC-JAN JANSSEN** SCHENDING VRIJHEID VAN
MENINGSUITING Cartoonist Ramón werd op 16 september 2017
gevangengenomen in Equatoriaal Guinea in verband met zijn kritische werk.
Cartoonisten wereldwijd hebben getekend om aandacht te vragen voor deze
schending van de vrijheid van meningsuiting. Freenseramon.egjustice.org



25 SEPTEMBER 2017 **TJEERD ROYAARDS** VERKIEZINGEN IN DUITSLAND
De extreemrechtse AfD wint flink bij de verkiezingen in Duitsland.
Internazionale



26 SEPTEMBER 2017 **MOSHE GILULA** SAOEDISCHE VROUWEN
Het verbod op autorijden voor vrouwen in Saoedi-Arabië wordt opgeheven.
Cartoonmovement.com



28 SEPTEMBER 2017 **BEREND VONK BUMA**
 Buma wil nationaal besef op scholen afdwingen. *Trouw*

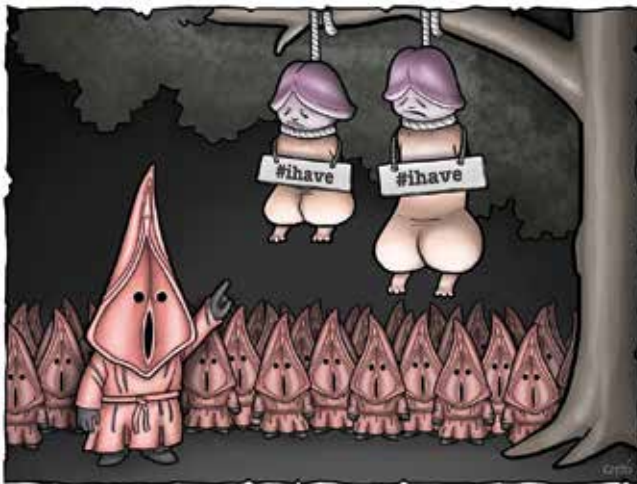


30 SEPTEMBER 2017 **BAS PALSROK**
 ERDOGANS EVOLUTION
 Erdogans totalitaire greep dreigt de
 evolutieleer in Turkije te verbannen.
Twitter.com/baspalsrok





20 OKTOBER 2017
BLOMMESTIJN
TWITTER
Twitter verdubbelt
het aantal tekens.
De Standaard



23 OKTOBER 2017 **CORTÉS** SEXECUTIE
Op social media ging de hashtag #MeToo viraal door een stroom aan berichten over seksuele intimidatie. In de opgewonden sfeer stond een beschuldiging al gauw gelijk aan een veroordeling. *GeenStijl.nl*



26 OKTOBER
2017 **HAJO**
HOLLANDSE
FORMATIE
De formatie
van het
kabinet is
rond. Het
wordt er een
met oud-
Hollandse
waarden en
normen.
NRC



1 NOVEMBER 2017 **MOSHE GILULA** KEVIN SPACEY
Beschuldigingen van seksueel wangedrag maken een eind aan
de carrière van acteur Kevin Spacey. *Cartoonmovement.com*



1 NOVEMBER 2017 KIK DUBBELE LOYALITEIT

Wilders: motie van wantrouwen tegen minister Ollongren wegens dubbele nationaliteit. Joop.nl



9 NOVEMBER 2017 TOM JANSSEN

GEEN DIVIDENDBELASTING

1,4 miljard minder belastinginkomsten per jaar vanwege het afschaffen van de dividendbelasting. Wat voornamelijk ten goede komt aan de multinationals. Trouw

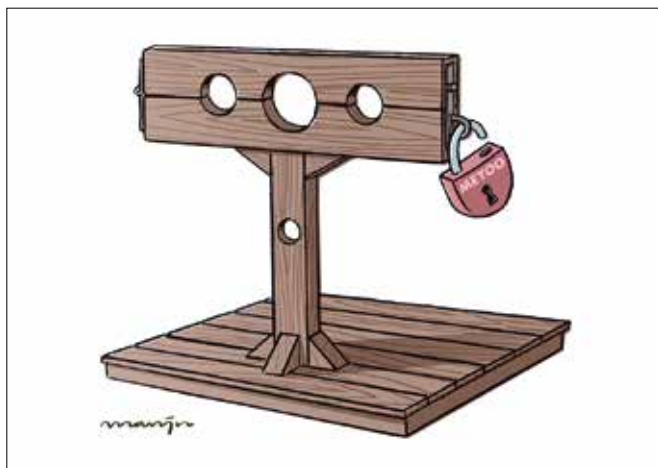




10 NOVEMBER 2017 **SCHOT** DE GEWONE MULTINATIONAL
Dividendbelasting afgeschaft. *de Volkskrant*



11 NOVEMBER
2017 **SIEGFRIED WOLDHEK**
BONO'S BRIL
Ook Bono's naam dook op in de Paradise Papers mbt belastingontduiking via brievenbus-firma's. Niet voor de eerste keer. Zoals dat tegenwoordig gaat, was het oordeel snel geveld. Ook aan Bono zit een luchtje. *NRC*



11 NOVEMBER 2017 **MARIJN** #METOO

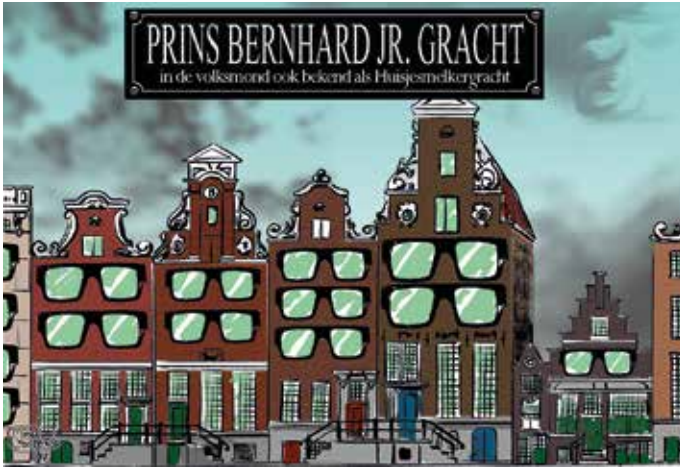
Wereldwijd naming & shaming door de opkomst van de #MeToo-beweging.
Eindhovens Dagblad



15 NOVEMBER
2017 **Hajo**

AFSCHAFFING
DIVIDEND-
BELASTING

Rutte wil
afschaffing van
de dividend-
belasting. Dit
om Nederland
aantrekkelijker
te maken voor
multinationals.
NRC



22 NOVEMBER 2017 **JEAN GOUDERS** PRINS BERNARD JR. GRACHT
Prins Bernard jr. raakt in opspraak door vermeende huisjesmelkerpraktijken. Joop.nl



22 NOVEMBER 2017 **KIK** SINTERKLAAS
Massale politie-inzet bij intocht Sinterklaas in Dokkum.
Spotprenten.blogspot.nl



30 NOVEMBER
 2017 **JOEP
 BERTRAMS**
 GEZONDHEID!
 De EU gaat de
 betwiste on-
 kruidverdelger
 Roundup nog
 voor vijf jaar
 toestaan.
 De Groene
 Amsterdammer



1 DECEMBER
 2017 **SIEGFRIED
 WOLDHEK**
 TIME PERSON
 OF THE YEAR
 Trump wist dat
 hij als enige
 mens in de
 hele wereld
 recht had op
 de titel Person
 of the Year van
 TIME Magazine.
 Dus hier alvast
 een suggestie
 voor de cover.
 NRC



2 DECEMBER 2017 **MARIJN** VLUCHTELINGEN
 Maatregelen van de EU om de uitstroom van vluchtelingen uit
 Afrika in te dammen. *Eindhovens Dagblad*



5 DECEMBER 2017 **REID, GELEIJNSE & VAN TOL** KLEURRIJK PURMEREND
 De provincie heeft zijn Piet het liefst zwart.
 NRC



6 DECEMBER
2017 **SALTOOO**
SPANJE?
Puigdemont
wil Catalonië
onafhankelijk
verklaren, maar
daar is Spanje
niet klaar voor.
Saltooo.be



6 DECEMBER
2017
LEX DIRKSE
TRUMP
De Amerikaanse
president
in zijn algeme-
ne doen en
laten (tekening
gemaakt nadat
hij een jaar
president was).
[Zwosillustrato-
rennetwerk.nl](http://Zwosillustrato-
rennetwerk.nl)



8 DECEMBER
2017 **JOEP
BERTRAMS**
IN THE POCKET
De Amerikaanse
ambassade
verhuist naar
Jeruzalem.
De Limburger



8 DECEMBER
2017 **BART
VAN LEEUWEN**
SOFT BREXIT
Soft Brexit en
de #MeToo-
discussie. Met
een beetje flir-
ten is niks mis.
Je bereikt daar-
mee meer dan
met een puur
diplomatieke
benadering.
Oedipoes.com



11 DECEMBER 2017 **ARGUS** NS GENDERNEUTRAAL
 Met ingang van de nieuwe dienstregeling stapt de NS over op genderneutrale omroepberichten. *Metro*



15 DECEMBER 2017 **DJANKO** #METOO
 #MeToo-discussie barst los naar aanleiding van grensoverschrijdend gedrag Harvey Weinstein. *Zone5300, civismundi.nl*



16 DECEMBER 2017 **JOS COLLIGNON** POETIN NIET IN ZIJN EERSTE LEUGEN GESTIKT Staats-georganiseerde doping: een van de vele onderwerpen waarover Poetin met de wereld van mening verschilde. *de Volkskrant*



18 DECEMBER 2017 **DANIBAL** METOO-TJE Hashtag MeToo domineerde het nieuws eind 2017. Deze zwarte weduwe steekt deze dame met blauw oog een hart onder de riem. *Danibal.nl*



23 DECEMBER 2017

MIRJAM VISSERS

OPA NIJPELS EN DE GROENE VVD
Optimist Ed Nijpels: energie-
besparing is 'een feest' en elke
liberaal moet een milieubescher-
mer zijn. Niemand weet wie de
energie-transitie van minister
Wiebes moet betalen.

Het Financieele Dagblad



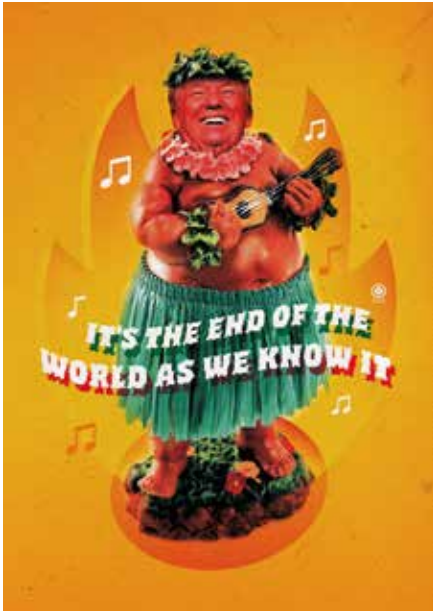
30 DECEMBER 2017

HARD PAPIER

'VA-BANQUE IN
DE SPIEGEL KIJKEN'

Na tweeënhal-
jaar doorbreekt
IOC-lid Camiel
Eurlings het stil-
zwijgen over de
mishandeling van
zijn ex-vriendin.
Hij omschrijft deze
stap als 'Va-banque
in de spiegel
kijken'.

Hardpapier.nl



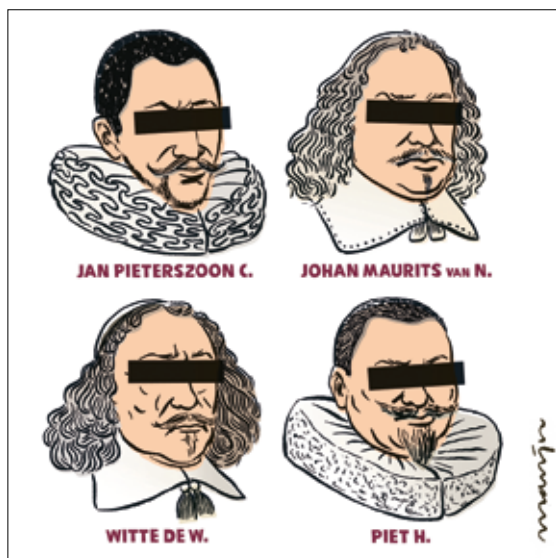
14 JANUARI 2018 **TRIK**
END OF THE WORLD
Hawaï wordt opgeschrikt door een vals nucleair raketalarm. President Trump stond op het moment van de melding 'gelukkig' op de golfbaan zodat een 'kernoorlog-door-vergissing' werd afgewend. *Drawing the times.com, cartoonmovement.com*



15 JANUARI
2018
SCHOT LIKE
Facebook en de verslaving aan de sociale media. *de Volkskrant*



18 JANUARI 2018 **BEREND VONK** ZWARTE PIET EN NATIONALE HELD
 Naast de discussie over Zwarte Piet ontstaat discussie over het wel of niet weghalen van beelden van nationale helden.
Binnenlands Bestuur



25 JANUARI
 2018 **MARIJN**
 FOUTE HELDEN
 Onttaking van het vaderlandse Gouden-
 Eeuwse (zee)-
 heldendom.
De Limburger

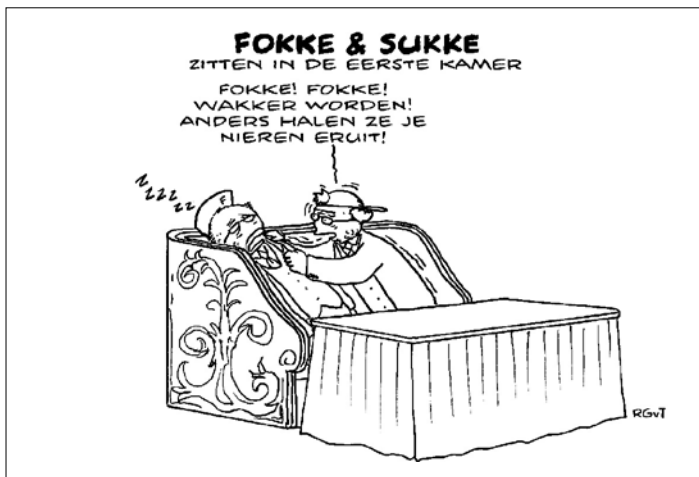


1 FEBRUARI 2018

CORTÉS

VOGEL VRIJ

In een golf van protesten in Iran wierpen vrouwen demonstratief de wettelijk verplichte hoofddoek af. Ze protesteerden daarmee tegen de persoonlijke beperkingen die de Iraanse regering oplegt aan vrouwen.
GeenStijl.nl



1 FEBRUARI 2018 REID, GELEIJNSE & VAN TOL DONORWET

Eerste Kamer stemt voor Donorwet. *NRC*



7 FEBRUARI 2018 **LEN MUNNIK** WAT IS NORMAAL?

De verhoudingen tussen Nederland en Turkije worden genormaliseerd.

Trouw



8 FEBRUARI 2018

BROSK

LUCEBERT

Diverse 'foute' historische figuren (en hun naambordjes) komen in opspraak. Een nieuwe biografie onthult de nazi-sympathieën van Lucebert.

Brosk.nl



11 FEBRUARI
2018 **SALTOOO**
WINTERSPELEN
Noord-Korea
doet mee aan
de Winter-
spelen.
Saltooo.be



13 FEBRUARI
2018 **Hajo**
ZIJLSTRA'S
LEUGEN
Zijlstra verzoon
een verhaal
waarin hij
Poetin, tijdens
een ontmoet-
ing, gevaarlijke
taal had horen
spreken. Door
deze leugen
moest Zijlstra
aftreden. NRC



14 FEBRUARI 2018 **LEX DIRKSE** BULLET HOLES

Naar aanleiding van de schietpartij op een school in Florida op 14 februari 2018. *Zwosillustratorennetwerk.nl*



14 FEBRUARI 2018 **HARD PAPIER** AMERICAN CRIB

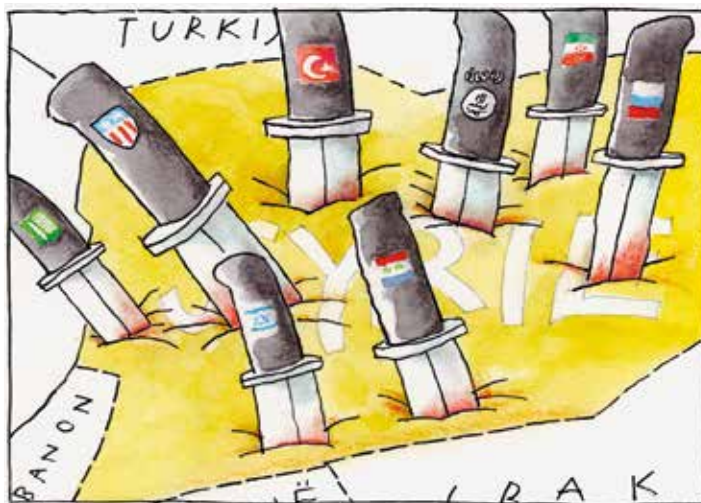
Na de schietpartij op een school in Florida ontstaat er onder Amerikaanse scholieren een beweging die eist dat politici meer doen om 'school shootings' te voorkomen. *Hardpapier.nl*



17 FEBRUARI 2018
STEFAN VERWEY
 HITLER WAS OOK
 EEN SCHRIJVER
 Biografie Lucebert.
 de Volkskrant



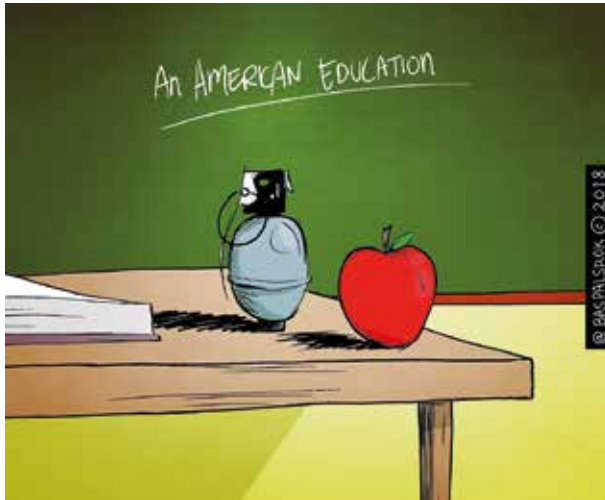
20 FEBRUARI 2018 **MARIJN** GENOCIDE
 Van Turkije mag, met betrekking tot de massamoord op de Armeense
 bevolking, het woord genocide niet worden uitgesproken.
 Eindhovens Dagblad



21 FEBRUARI 2018 **LEN MUNNIK** SLACHTOFFER
Landjepik in Syrië. *Trouw*



23 FEBRUARI 2018 **DR. FRITZ** NIET MEER VAN DEZE TIJD
De #MeToo-beweging, die seksueel misbruik en intimidatie uit het taboe haalde, dreigt soms door te slaan. *De Standaard Avond*



23 FEBRUARI 2018 **BAS PALSROK** AN AMERICAN EDUCATION
De schietpartijen op Amerikaanse scholen houden al jarenlang stand terwijl serieuze wapenwetten uitblijven. Het nieuwe Trump-Republikeinse voorstel: 'Bewapen docenten'. [Twitter.com/baspalsrok](https://twitter.com/baspalsrok)



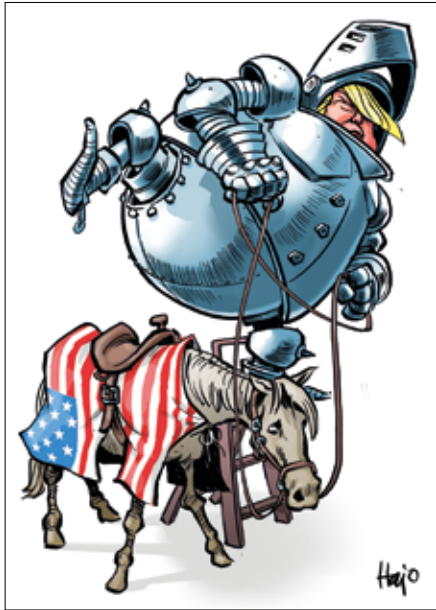
27 FEBRUARI 2018 **EMANUELE DEL ROSSO** AIM HIGH
This cartoon was drawn after yet another shooting in the USA. Students celebrate their graduation throwing hats in the air, but this time they aim high and throw their guns. Cartoonmovement.com



3 MAART 2018 **EMANUELE DEL ROSSO** SYRIAN SARIN
Drawn after another attack against Syrian people by the Assad's regime.
Cartoonmovement.com



6 MAART 2018 **JOS COLLIGNON** ONS BENT ZUUNIG
Ons eeuwige Zeeuwse meisje, onze nationale coryfee.
de Volkskrant



7 MAART 2018

HAJO

TRUMPS
STAALOORLOG

Trumps aangekondigde importheffingen op buitenlands staal zou de VS meer slecht kunnen doen dan goed. NRC



7 MAART 2018 **PEJO**

BEWONERSBELANGEN

Bewoners in Drenthe zijn bang dat de komst van windmolens de leefbaarheid zal aantasten, met name door de schaduw van de molens. De Hoge Raad heeft alle bezwaren afgewezen. *De Schakel* (Noordpers)



9 MAART 2018 **TOM JANSSEN** ING TOPSALARIS ING wil salaris van topman bijna verdubbelen naar ongeveer 3,5 miljoen, ondanks zware kritiek na een eerdere poging. ING moest tijdens de crisis gered worden door de Staat.
Trouw



10 MAART 2018 **MAARTEN WOLTERINK** UITHONGEREN OF AFGESLACHT WORDEN In de Oostvaardersplassen worden de grazers aan hun lot overgelaten en wordt de populatie op zogenaamd natuurlijke wijze in stand gehouden (met hier en daar wat afschieten). Grote landelijke ontzetting over de kadavers en sterfte zo vlakbij en duidelijk in beeld. Maar opkomen voor de slachthuis- en melkdieren? Nee, dat moet je anders zien.
Joop.nl



12 MAART 2018 **ARGUS** OPHEF TOPSALARISSEN
 50 procent extra salaris voor topman ING zorgt voor veel ophef.
Metro



14 MAART 2018
CORTÉS
 BIG SISTA
 Met de 'Sleep-wet' verkreeg de overheid bevoegdheden om massaal online-commu-nicatie af te luis-teren, ook van niet-verdachte burgers.
 Ollongren werd voor critici het kwade gezicht van een veel te nieuwsgierige overheid.
GeenStijl.nl



15 MAART 2018 REID, GELEIJNSE & VAN TOL STEPHEN HAWKING
Stephen Hawking overleden. NRC

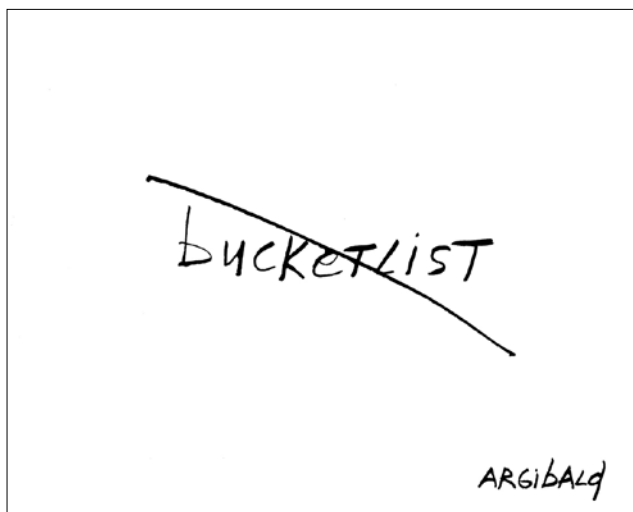


22 MAART
2018 JOEP
BERTRAMS
FACEBOOK
COMMUNITY
Facebook
laat gege-
vens leden
ongehinderd
gebruiken
door derden.
De Groene
Amsterdammer

nl.anders Iedereen was het erover eens
Van te voren waren er geen tekenen



31 MAART 2018
MERIJN
BEELDVERTELLER
TEKENEN
Aandacht voor het
leven dat schuilgaat
achter zelfdoding.
Beeldverteller.nl



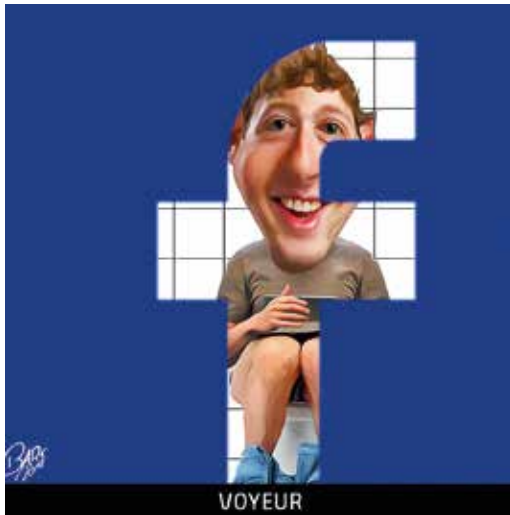
1 APRIL 2018 **ARGIBALD** BUCKETLIST
Argibald.com



4 APRIL 2018
PAUL KUSTERS
 STEEDS MEER
 KASSALOZE
 SUPERMARKTEN
 De automatisering
 van de supermarkt.
*AD en regionale
 dagbladen*



5 APRIL 2018 **TJEERD ROYAARDS** HET FACEBOOK-MONSTER
 De macht van Facebook blijkt als aan het licht komt dat de gegevens
 van 87 miljoen Facebook-gebruikers zijn doorgegeven aan Cambridge
 Analytica. *The New York Times*



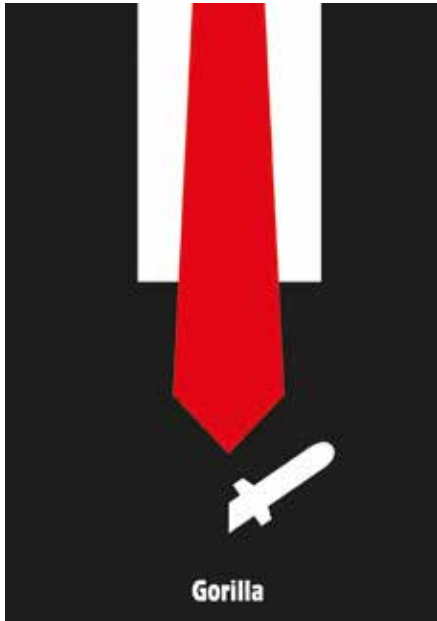
6 APRIL 2018

BART VAN LEEUWEN

VOYEUR

De recente privacy-schendingen van Facebook, met als aanleiding het in opspraak geraakte onderzoeksbureau Cambridge Analytica.

Oedipoes.com



14 APRIL 2018 **GORILLA**

LITTLE ROCKET MAN

Donald Trump geeft opdracht tot aanvallen in Syrië als reactie op het gebruik van chemische wapens door president Assad.

De Groene

Amsterdammer



24 APRIL 2018 **VLERK** BAD MEMO-RY

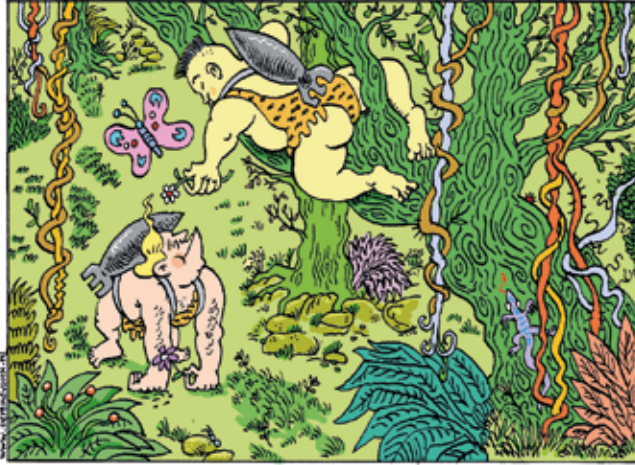
Premier Rutte blijft erbij dat hij geen memo kende over de afschaffing van de dividendbelasting. [Facebook.com/cartoonsvlerk](https://www.facebook.com/cartoonsvlerk)



24 APRIL 2018

PETER DEWIT DIGITAAL

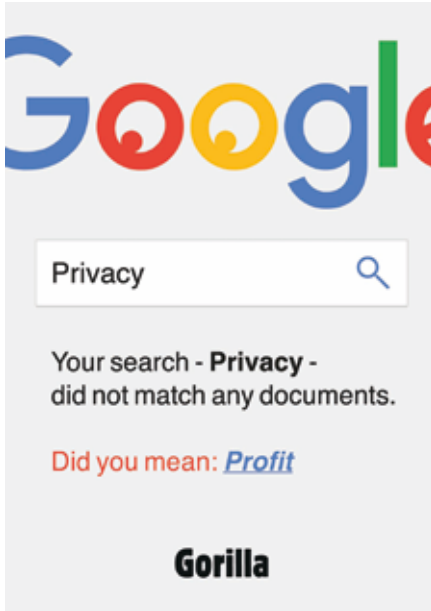
Digitaal is zeg maar echt mijn ding. *de Volkskrant*



24 APRIL 2018 **BEREND VONK** TOENADERING VS EN NOORD-KOREA
Toenadering en zelfs een geplande ontmoeting tussen Trump en Kim Jong-un. *Trouw*

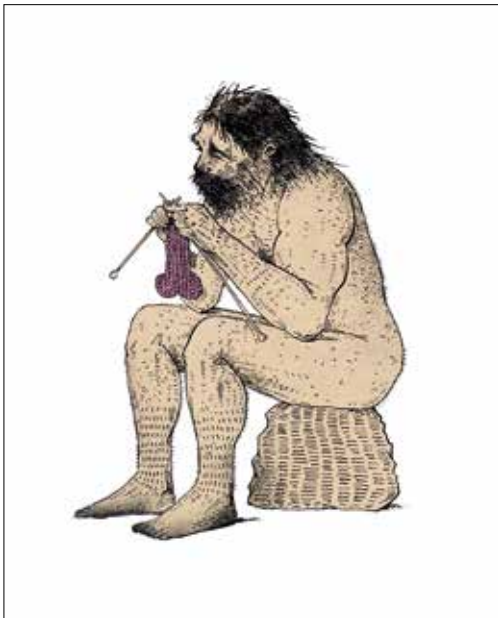


25 APRIL 2018
CORTÉS
CHIEF FINANCIAL OFFICER
Rutte kreeg door het schrappen van dividendbelasting het verwijt dat hij multinationals een gulle vriendendienst deed. De verdachtmaking verergerde toen Rutte het bestaan van memo's daarover ontkende maar ze later toch opdoken. *GeenStijl.nl*



26 APRIL 2018

GORILLA GOOGLE PRIVACY
Nieuwe Europese wetgeving dwingt Google en andere bedrijven naar hun privacyvoorwaarden te kijken.
De Groene Amsterdammer



28 APRIL 2018

BLOMMESTIJN
MAN NA #METOO
De heruitvinding van de post-#MeToomannelijkheid.
De Standaard (cover)



1 MEI 2018 ARGIBALD SMARTPHONE

Argibald.com



4 MEI 2018 PETER DE WIT DODENHERDENKING

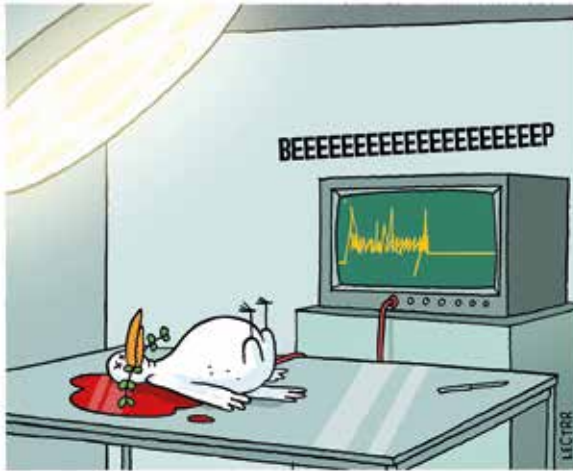
We denken dat we herdenken.
de Volkskrant



5 MEI 2018 **JEAN GOUDERS** IN HET NAUW
Rudy Giuliani geeft toe dat Trump toch zwijggeld betaald heeft aan Stormy Daniels via zijn fixer Cohen. *Joop.nl*



11 MEI 2018 **TJEERD ROYAARDS** AMERICA FIRST
Trump trekt zich terug uit de nucleaire deal met Iran en bewijst eens te meer dat Amerika zich onder zijn leiding weinig zal aantrekken van de internationale gemeenschap. *Cartoonmovement.com*



14 MEI 2018 **LECTRR** JERUZALEM

Met één handtekening gooit Trump het fragiele evenwicht in het Midden-Oosten in de waagschaal. *De Standaard*



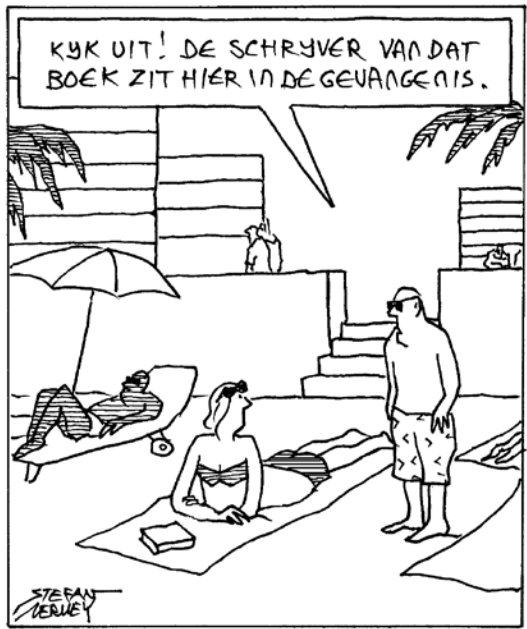
15 MEI 2018 **TRIK**

DICKTATOR

De mogelijke topontmoeting tussen President Donald Trump en de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-un in Singapore houdt de gemoederen bezig. *Villamedia Magazine*, *drawing-thetimes.com*, *Collective Arts Brewing*, *Trio Mosquitos Magazine*



17 MEI 2018
PIETER GEENEN
 MARINIERS
 Het Korps Mariniers zou verhuizen van Doorn naar Vlissingen. Paniek bij de rode baretten! *Trouw*

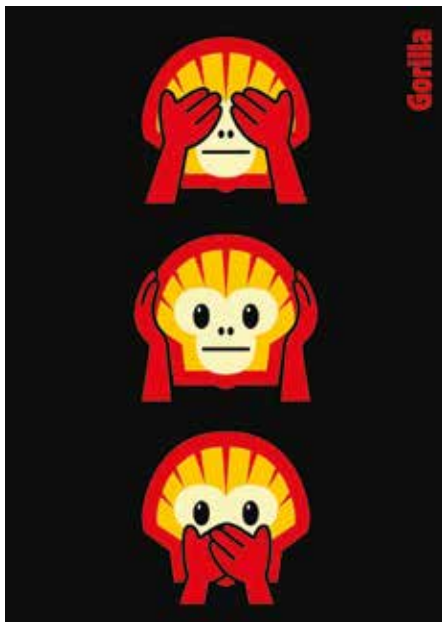


19 MEI 2018
STEFAN VERWEY
 KIJK UIT,
 SCHRIJVER IN
 GEVANGENIS
 Politiek Turkije.
 de Volkskrant



19 MEI 2018 **GEZIENUS** AMBASSADE JERUZALEM

De Amerikaanse ambassade heeft zich ondanks alle ophef, protesten en waarschuwingen definitief gevestigd in Jeruzalem. Gezienus.com



21 MEI 2018

GORILLA SHELL

Shell was al sinds de jaren zestig op de hoogte van de schadelijke gevolgen voor de atmosfeer door het gebruik van fossiele brandstoffen.

De Groene

Amsterdammer



22 MEI 2018
PIETER GEENEN
 EU-REGELS
 Italië wil wel bij de EU maar zonder zich aan de regels te houden.
 Trouw



29 MEI 2018 **TJEERD ROYAARDS** GOEDE MIGRANT, SLECHTE MIGRANT? (GOOD MIGRANT, BAD MIGRANT?)
 De 22-jarige migrant Mamoudou Gassama krijgt Frans staatsburgerschap na het redden van een kind. Cartoonmovement.com





31 MEI 2018
PIETER GEENEN
 DE TWEEDE KAMER
 WIL EEN VLAG
 De Tweede Kamer
 wilde een vlag. Maar
 hoe moeilijk is dat?!
 Trouw



1 JUNI 2018
PELEIA TURKIJE
 Erdogan won in 2017
 nipt een referendum
 om de grondwet
 te wijzigen zodat
 de president meer
 bevoegdheden krijgt.
 Deze uitgebreide
 machtspositie is pas
 van kracht als hij de
 presidentsverkiezingen
 op 24 juni 2018 wint.
 Amsterdammertje
 (blad SP)

TEKENAARS

AAARGH.. AAARGH.BE

(Mario de Koninck, 1977) werkt als cartoonist voor diverse kranten, tijdschriften, uitgeverijen en bedrijven en tekent de strip 'Familie De Koninck'. **P. 4**

ARGIBALD ARGIBALD.COM

(Willem Bentvelzen, 1981) publiceerde in o.a. *HUMO* (BE), *Propria Cures*, *Nieuwe Revu*, *RAILS*, *De Leeuwarder Courant*, *Het Parool*, *Tirade*, *Awater* en *Straatnieuws*. **P. 41, 47**

ARGUS ARGUS-ONLINE.NL

(René Leisink, 1976) maakt al 14 jaar dagelijks een cartoon bij de actualiteit. Hij publiceert in *Metro*, *Twentsche Courant Tubantia* en *Eppo*. **P. 24, 39**

JOEP BERTRAMS YOOPDELOOP.COM

(1946) tekent o.a. voor *De Groene Amsterdammer*, *De Limburger*, *de Leeuwarder Courant* en *Courier International*. Zijn animaties voor online magazines staan op zijn website. Aangesloten bij Cartooning for Peace. **P. 6, 20, 23, 40**

BLOMMESTIJN BLOMMESTIJN.COM

(Rhonald Blommestijn, 1961) is illustrator en grafisch ontwerper. Hij gebruikt verschillende technieken; zijn werk verschijnt in diverse media. **P. 14, 46**

BROSK BROSK.NL

(Tom de Kryger, 1981) tekent mopjes en publiceert sinds 2004 af en aan op zijn website brosk.nl. **P. 30**

JOS COLLIGNON JOSCOLLIGNON.NL

(1950) studeerde Nederlands en Internationaal recht en is overtuigd Europeaan, Nederlander en Utrechter. Hij werkt al 38 jaar voor de *Volkskrant*. **P. 5, 10, 25, 36**

CORTÉS CORTOON.NL

(1970) was onderzoeker maar vond tekenen interessanter. Publiceert o.a. op *GeenStijl*, *Follow The Money*, in *Eindhovens Dagblad* en *AD*. **P. 14, 29, 39, 45**

AREND VAN DAM ARENDVANDAM.COM

(1945) publiceerde in o.a. *De Tijd*, *Nieuwe Revu*, *NRC*, *de Volkskrant*, *Nieuw Israëlitisch Weekblad*, *The New York Times* en *Courier International*. **P. 7, 9**

DANIBAL DANIBAL.NL

(Daniel Hentschel, 1977) is auteur van miniboekjes, houdt van small press en publiceert in *Het Straatnieuws* en *De Waan*. **P. 25**

LEX DIRKSE ZWOLSILLUSTRATORENNETWERK.NL

(1956) werkt als standup-cartoonist en maakt cartoons, illustraties en strips voor diverse opdrachtgevers, met vaak politieke onderwerpen. **P. 22, 32**

DJANKO DJANKO.NL

(Herman Jan Couwenberg, 1960) publiceert in kranten, tijdschriften en boeken en is werkzaam als stand-up cartoonist. **P. 11, 24**

DR. FRITZ

FACEBOOK.COM/JORISVERMASSENFRTZ
Joris Vermassen (Fritz van den Heuvel, 1964) is cartoonist, striptekenaar en doctor in de kunsten. Huiscartoonist bij *De Standaard Avond*. **P. 34**

PIETER GEENEN

(1955) werkt als illustrator voor o.a. *AD* en de *VPRO Gids*. Hij publiceert dagelijks in *Trouw* en tekent voor *Vrij Nederland*. **P. 50, 52, 53**

GEZIENUS GEZIENUS.COM

(Gezienus Bruining, 1992) publiceert in o.a. de *Twentsche Courant Tubantia* en *De Stentor*. **P. 51**

MOSHE GILULA MOSHEGILULA.COM

(Israël, 1963) woont sinds 1994 in Nederland. Hij publiceerde o.a. in de *Volkskrant* en *De Groene Amsterdammer* en op *Cartoon Movement*. **P. 12, 15**

GORILLA THEDAILYGORILLA.COM

is een collectief van de Designpolitie (Richard van der Laken en Pepijn Zurborg), Lesley Moore (Alex Clay en Karin van den Brandt) en Herman van Bostelen. Gorilla werkt voor *De Groene Amsterdammer*. **P. 43, 46, 51**

JEAN GOUDERS GOUDERS-CARTOONS.NL

(1962) tekent voor o.a. *BN DeStem*, *De Limburger/Limburgs Dagblad*, *Cartoon Movement* en *Joop.nl*. **P. 19, 48**

HAJO STUDIOHAJO.NL

(Hajo de Reijger, 1975) tekent voor o.a. *NRC*, *360* en *Computable*. Internationaal via *cagle-cartoons.com*. **P. 15, 18, 31, 37**

HARD PAPIER HARDPAPIER.NL

(Rob de Jong, 1960) combineert in zijn werk illustratieve en grafische elementen. **P. 26, 32**

MARC-JAN JANSSEN MARCJANJANSSEN.COM

(1971) tekent over politiek, actualiteiten en andere dagelijkse besommeringen. **P. 11**

TOM JANSSEN TOMJANSSEN.NET

(1950) maakt sinds 1975 politieke tekeningen voor *Trouw*. Ook publiceert hij in regionale dagbladen. Internationaal via *caglecartoons.com*, *New York Times Syndicate* en *Courier International*. **P. 4, 16, 38**

KIK SPOTPRENTEN.BLOGSPOT.NL

(Benjamin Kikkert, 1976) tekent cartoons voor

Joop.nl en *Medisch Contact*. Eerder ook voor de site van *Trouw*, de website van de SP en de *Texelse Courant*. P. 16, 19

PAUL KUSTERS TOOSENHENK.NL
(1966) werkt voor verschillende Nederlandse kranten. Dagelijks Toos & Henk voor regionale dagbladen en Babs & Beer voor AD. P. 9, 42

LECTRR LECTRR.BE
(Steven Degryse, 1979) is cartoonist bij *De Standaard*, *Prospect Magazine* (UK) en internationaal via New York Times Cartoon Syndicate. P. 49

BART VAN LEEUWEN OEDIPOES.COM
(1974) gebruikt geen pen en papier maar Photoshop. Publiceert op Cartoon Movement en toonpool.com. P. 23, 43

MARIJN POLITIEKEPRENTEN.NL
(Mat Rijnders, 1949) is sinds 1974 politiek tekenaar van het *Eindhovens Dagblad* en sinds 2012 van het *Limburgs Dagblad* en *De Limburger*. Freelance cartoonist voor periodieken en boeken. P. 18, 21, 28, 33

MERIJN BEELDVERTELLER BEELDVERTELLER.NL
(Merijn Visser; 1980) is politiek tekenaar en redactioneel illustrator. Ook maakt hij beeldverhalen. Vanaf 2010 maakt Merijn als Beeldverteller illustraties voor dagblad *De Pers*, *Villamedia Magazine*, diverse vakbladen en uitgeverijen. P. 41

LEN MUNNIK MUNNIK.NL
(1945) publiceert sinds 1981 in *Trouw*. Tekent bij voorkeur over thema's als mensenrechten, onderwijs, bewapening en milieu. Ook illustreert hij kinderboeken. P. 30, 34

BAS PALSROK PALSROKILLUSTRATIES.NL
(1985) is beïnvloed door Amerikaanse strips, o.a. die van Adam Kubert en Joe Madureira. P. 6, 13, 35

PEJO PEJOCARTOONS.NL
(Peter J. de Vries, 1965) heeft meer dan 35 jaar een cartoon in *De Schakel*. Is al ruim 10 jaar vaste cartoonist van *MUG Magazine*. P. 37

PELEIA PELEIA.NL
(Robert Kaptein, 1960) publiceert in buurtkrant *De Binnenkrant* en *Amsterdamertje*. Politieke tekeningen en klassieke thema's als vrede en bewapening. P. 53

REID, GELEIJNSE & VAN TOL FOKSUK.NL
John Reid (1968), Bastiaan Geleijne (1967) en Jan-Marc van Tol (1967) werken samen aan de cartoonreeks Fokke & Sukke, dagelijks in *NRC*. P. 21, 29, 40

EMANUELE DEL ROSSO EDELROSSO.COM
(1986) publiceert in zowel Italië als Nederland, o.a. in de Leidse universiteitskrant *Mare* en op Cartoon Movement. P. 35, 36

TJEERD ROYAARDS TJEERDROYAARDS.COM
(1980) is politiek tekenaar. Zijn werk verscheen o.a. bij CNN, *The Guardian*, *Le Monde*, *Der Spiegel* en *NRC*. Hoofdredacteur van *Cartoon Movement*. P. 8, 12, 42, 48, 52

SALTOOO SALTOOO.BE
(David de Permentier, 1970) maakt cartoons die verschijnen in de streekkrant, metro en *De Standaard Avond*. P. 22, 31

SCHOT BASVANDERSCHOT.COM
(Bas van der Schot, 1970) maakt politieke tekeningen en illustraties voor *de Volkskrant*, *Vrij Nederland* en universiteitsbladen. Internationaal via *Courier International* en *Cartoonist & Writers Syndicate*. P. 10, 17, 27

TRIK ILLUSTRIK.NL
(Raymond Hendriks, 1976) maakt als politiek cartoonist humoristische kanttekeningen bij het nieuws in een stijl die het midden houdt tussen cartoon en grafisch ontwerp. P. 27, 49

STEFAN VERWEY
(1946) publiceerde o.a. in *Vrij Nederland*, *Haagse Post*, *De Standaard*, *Der Tagesspiegel* en *The Spectator* en tekent sinds 1946 wekelijks een literaire cartoon voor *de Volkskrant*. P. 33, 50

MIRJAM VISSERS MIRJAMVISSERS.NL
(1955) tekent voor *Het Financieel Dagblad* wekelijks een karikatuur portret bij een politieke analyse. Ook publiceert ze in *Trouw*. P. 7, 26

VLERK FACEBOOK.COM/CARTOONSVLERK
(Janine den Hartog, 1979) tekende jarenlang voor *zuiderlucht.eu*, werkt nu als zelfstandig tekenaar. P. 44

BEREND VONK BERENDVONK.NL
(1962) maakt cartoons, strips, tekeningen en schilderijen en tekent voor tal van dagbladen en periodieken. P. 13, 28, 45

PETER DE WIT SIGMUND.NL
(1958) is striptekenaar sinds 1979. Vanaf 1994 staat zijn creatie Sigmund dagelijks in *de Volkskrant*. P. 8, 44, 47

SIEGFRIED WOLDHEK WOLDHEK.NL
(1951) tekent en schildert literaire portretten voor *Vrij Nederland* en politieke prenten voor *NRC*. Sinds september 2017 maakt hij voor elk nummer van *The New York Review of Books* een paar portretten. P. 5, 17, 20

MAARTEN WOLTERINK MWCARTOONS.NL
(1964) is cartoonist sinds 1991. Zijn tekeningen worden gepubliceerd in o.a. *Leidsch Dagblad*, *Almere Dichtbij*, regionale dagbladen, op *Joop.nl* en *Cartoon Movement*. P. 38

WINNAARS INKTSPOTPRIJS

1994 PETER VAN STRAATEN
1995 OPLAND
1996 LEN MUNNIK
1997 PETER VAN STRAATEN
1998 STEFAN VERWEY
1999 STEFAN VERWEY
2000 FRITS MÜLLER
2001 ZAK
2002 BASVAN DER SCHOT
2003 PETER VAN STRAATEN
2004 TOM JANSSEN
2005 JOEP BERTRAMS
2006 WILLEM
2007 TRIK
2008 TOM JANSSEN
2009 JOS COLLIGNON
2010 PETER VAN STRAATEN
2011 SIEGFRIED WOLDHEK
2012 PIETER GEENEN
*2014 BASVAN DER SCHOT
2015 JOEP BERTRAMS
2016 PETER VAN STRAATEN
2017 REID, GELEIJNSE & VAN TOL
2018 TJEERD ROYAARDS

* Tot en met 2013 werd de Inktspotprijs uitgereikt in januari en besloeg deze het voorbije kalenderjaar (januari 2013 werd dus de Inktspotprijs 2012 uitgereikt). Per 2014 vindt de prijsuitreiking echter plaats in september. Vanaf 2014 maakte de Junior Inktspotprijs (uitreiking februari/maart) de overstap naar een beoordeling van het politiek jaar (in plaats van het kalenderjaar).

JUNIOR INKTSPOTPRIJS

2004 TRIK
2005 DJANKO
2006 TRIK
2007 PAUL KUSTERS
2008 WILLEM
2009 PAUL KUSTERS
2010 REID, GELEIJNSE & VAN TOL
2011 ARGUS
2012 ARGUS
*2014 AREND VAN DAM
2015 ARGUS
2016 HAJO
2017 BART VAN LEEUWEN

COLOFON

Uitgave van de Stichting Pers & Prent ter gelegenheid van de uitreiking van de Inktspotprijs op 25 september 2018 in Internationaal Perscentrum Nieuwspoor in Den Haag. De tekeningen zijn ook te zien op een tentoonstelling; daags na de uitreiking in zowel de Centrale Openbare Bibliotheek in Amsterdam (Oosterdoksade) als de Bibliotheek Den Haag (Spui). Daarna reist deze verder door het land.

De Stichting Pers & Prent dankt de juryleden van de Inktspotprijs: Xander van der Wulp, Gijs van de Westelaken en Sigrig van Essel.

© 2018 Stichting Pers & Prent / de tekenaars
© 2018 Voorwoord Saskia van Loenen en Jean-Pierre Geelen
© De rechten op de tekeningen berusten bij de individuele tekenaars
Selectie tekeningen Stichting Pers & Prent
Ontwerp & realisatie FBVG, Fiona Broese Kunst & Vormgeving

www.persenprent.nl



Deze uitgave, de expositie en de Inktspotprijs zijn mede mogelijk gemaakt door Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Perscentrum Nieuwspoor, Griffioen Grafiek uit Hilversum, de Volkskrant, NRC, Trouw, particuliere giften en alle Vrienden van Pers & Prent.



deVolkskrant

nrc

deVerkieping
Trouw

DE 100 BESTE CARTOONS

INKTSPOTPRIJS 2018

Ieder jaar bekroont de stichting Pers & Prent de beste spotprent van het jaar met de prestigieuze Inktspotprijs. Werk van de beste politiek tekenaars dingt mee naar de prijs, van gevestigde namen als Joep Bertrams, Jos Collignon, Tom Janssen, Bas van der Schot, Marijn en Siegfried Woldhek tot nieuwe en/of jonge(re) talenten zoals Tjeerd Royaards, Cortés, Gezienus, Moshe Gilula, Bart van Leeuwen, Bas Palsrok en Emanuele Del Rosso.

De 100 beste cartoons presenteert de winnende tekening van 2018 en nog 99 geestige, bijtende, verrassende tekeningen die door de jury zijn geselecteerd. De tekeningen geven als geheel een overzicht van de kwesties die iedereen het afgelopen jaar bezighielden: Kim Jong-un, de Brexit, Erdogan, de dividendbelasting, #MeToo en natuurlijk Donald Trump. De tekenaars leggen in hun werk de vinger op de zere plek, maar desondanks valt er veel te lachen.